

MIN MAND SKAL PÅ PLEJEHJEM

Aase Swane

Det er svært at skilles og bo hver for sig når man hellere vil bo sammen. Men for en del ældre ægtefæller bliver det på et tidspunkt aktuelt at tage beslutning om at den anden skal på plejehjem.

Aase Swane beskriver i kronikken denne vanskelige, men i en del tilfælde nødvendige proces.

Gerontologi og samfund 2001, 17; 1: 24

Pludselig forandres livet totalt fra den ene dag til den anden. Min mand fik i sensommeren en hjerneblødning, blev indlagt og lå på et apopleksiafsnit i flere måneder. Min mand er kunstmaler, og jeg måtte overtage hele ansvaret for vores galleri – som nu er afviklet, min mands forretninger, det praktiske – samtidig med at jeg besøgte ham på hospitalet, ofte to gange om dagen. Nogle gange blev jeg tilkaldt af personalet, når han i sin afmagt reagerede med vrede og fortvivelse og kun min tilstedeværelse kunne bringe lidt ro. Han gjorde sig nok tanker om hvorfor han var der, og om hvordan jeg klarede mig. Men det var noget man måtte gætte sig til, for det blev kun til påbegyndte sætninger.

Min mand har altid været en stærk, optimistisk mand med humor og let til smil. Uhyre aktiv og flittig de fleste af døgnets timer, til langt ud på natten. Han har malet i cirka 60 år. Han elskede at køre ud i landskabet og male og se sig om efter motiver. Da han kort før sin sygdom ikke kunne få fornyet kørekortet, følte han det som et knusende nederlag, og det gav ham en identitetskrise. På hospitalet lå han og så langt ud over byens tage, forvirret over hospitalsmiljøets mylder af mennesker, stemmer og lyde – og alligevel mest overladt til sig selv, når han ikke havde besøg. Kun enkelte, meget anderledes tegninger blev det til i den

periode, når vi havde opfordret ham og lagt farver og papir til rette.

HJEMME BEDST

Efter to måneder besluttede vi at min mand skulle hjem igen, der var ikke mere at tilbyde fra hospitalets side. Måske ville han også falde til ro og live lidt op i sine kendte og rolige omgivelser. Med hjemmehjælp hver morgen, besøg af hjemmesygeplejerske, mad udefra – og udsigt til daghjemsplads tænkte jeg at det nok skulle gå. Også jeg er af naturen optimist.

Det gjorde vi så. Vi fik god hjælp, også om natten med fast vagt en overgang fordi jeg var ved at blive slidt helt ned af ikke at få sovet. Min mand stod op adskillige gange i nattens løb og kunne ikke altid finde rundt i lejligheden, endsige på toilettet. I løbet af den måned han var hjemme, på trods af venner og børns forsøg på at støtte og aflaste, blev jeg – og mine omgivelser incl. hjemmehjælp og –sygeplejersker – klar over at jeg ikke kunne blive ved at klare at være opmærksom dag og nat. Det sled også meget at det nu var helt slut med meningsfulde samtaler og gensidig støtte.

En morgen vågnede jeg og glædede mig over at have sovet godt, indtil jeg så at min mand ikke lå ved siden af mig! Han lå, endnu engang, på badeværelsegulvet og kunne ikke komme op. Han blev genindlagt samme dag. På et enkelt, ikke særligt vellykket weekendbesøg sad han om aftenen og så sig omkring i stuen og spurgte så: »Hvem bor her?« – Så rejser hårene sig på ens hoved, og jeg blev overbevist om at det var den rigtige beslutning vi var ved at træffe, at min mand ikke kunne bo hjemme sammen med mig mere. Han måtte på plejehjem.

MENS VI VENTER

Det føles meget ubehageligt at træffe sådan en beslutning, uden at have spurgt ham først. Foreløbig er vi nået frem til at få min mand ud af hospitalet, hvor han var ulykkelig over at ligge, til en aflastningsplads i Kø-

benhavns Kommunes demenscenter Pilehuset. Det er den bedste løsning indtil videre. Nu venter vi så på en plejehjemsplads i nogle dejlige boenheder for demente i »De Gamles By«. Det er i smukke omgivelser med træer, hvilket vi mener er vigtigt for min mand.

Når man, som vi, har været gift i 40 år, er det en grusom oplevelse pludselig at skulle leve hver for sig. Og når man ikke kan tale sammen længere, og det gælder de fleste dage, så er der kun tilbage at holde om hinanden og tage hinandens hænder, smile og trøste så godt man formår.

Det er svært at gå hjem alene. Men det er rart at vide at han er et sted hvor man har tid og omsorg til beboerne. Vi er heldige at have kærlige døtre og mange gode venner som kan trøste i denne svære tid.

AT SLIPPE ANSVARET

Jeg er ikke længere hovedansvarlig for min mands liv, som jeg var det en kortere overgang mens han var hjemme og syg. Det var en rolle der passede mig dårligt fordi han altid har været selvstændig og initiativrig og i øvrigt aldrig syg. Mine bekymringer voksede, sammen med irritationer, vrede og frustrationer – når han ikke forstod hvad jeg sagde, ikke kunne huske og forholde sig til vigtige elementer i vores liv. Jeg følte mig alene med en opgave der voksede mig over hovedet.

Vores liv sammen er begrænset nu i forhold til tidligere. Men det er der stadig, og på bedre præmisser end hvis min mand boede sammen med mig derhjemme. Min mand skal på plejehjem. Jeg kan holde af ham på en positiv måde i den sidste tid vi har sammen fordi jeg ikke skal håndtere en opgave der alligevel er umulig for mig at varetage dag ud og dag ind. Den pleje og overvågning som min mand har brug for døgnet rundt.

Det er svært at komme videre alene. Og det kan kun lade sig gøre med overbevisningen om at vi gør det så godt vi kan og har truffet det bedste af de mulige valg. ■